

બોચાસણવાસી શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ સ્વામિનારાયણ સંસ્થા
સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા

ગુણ	- ૯૫
સારા અક્ષરના ગુણ	- ૫
કુલ ગુણ	- ૧૦૦

ઉકેલપત્ર : બાળ સત્સંગ - પહેલી

(સમય : સવારે ૯ થી ૧૧)

(રવિવાર, ૨ માર્ચ, ૨૦૦૮)

બાળ સત્સંગ - ૧ : બારમી આવૃત્તિ - જાન્યુઆરી, ૨૦૦૬

પ્ર.૧. કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. (કુલ ગુણ : ૧૦)

૧. બાંશી (૮/૧૯), ૨. કારતક સુદ ૧૧ (૧૩/૩૫) ૩. ભગવદ્ગીતાનો ગુટકો (૨/૪) ૪. કાલીદત્ત (૩/૬)
૫. ૭ (૧૨/૩૧) ૬. હાથી (૧૮/૪૮) ૭. દારૂ (૨૮/૭૨) ૮. નિજ મંદિર (૧૧૭/૮૨)
૯. આણંદ (૨૩/૫૯) ૧૦. નીલકંઠે (૯/૨૨)

પ્ર.૨. નીચેના ખરા વાક્યની સામે '✓' (ખરા) ની નિશાની કરો અને ખોટા વાક્યની સામે 'x' (ખોટા)ની નિશાની કરો. (કુલ ગુણ:૧૦)

૧. ખોટું - X (૬ બ/૮૩) ૨. ખરું - ✓(૮ બ/૮૭) ૩. ખોટું - X (૧/૧) ૪. ખોટું - X (૨૫/૬૧)
૫. ખોટું - X (૪/૭) ૬. ખોટું - X (૫ બ/૮૨) ૭. ખોટું - X (૧૭/૪૭) ૮. ખરું - ✓ (૨૪/૬૧)
૯. ખોટું - X (૧૬/૪૬) ૧૦. ખરું - ✓ (૨૨/૫૭)

પ્ર.૩. નીચેના પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૧૦)

નોંધ :- અડધા જવાબનાં ગુણ આપવા નહીં.

૧. કાશીની સભામાં ધર્મદેવ અધ્યક્ષ બન્યા. (૫/૧૧)
૨. ઘનશ્યામે અગિયાર વર્ષની ઉંમરે ગૃહત્યાગ કર્યો. (૬/૧૫)
૩. કૃષ્ણ તંબોળીએ નીલકંઠને કમળકાકડી ખવડાવી. (૧૧/૨૮)
૪. શ્રીજીમહારાજે લગ્નમાં રાધાવિવાહ, રૂક્મણી-વિવાહનાં ગીતો ગવાતાં કર્યાં. (૧૮/૫૧)
૫. ગઢડા મંદિર માટે શ્રીજીમહારાજ જાતે નદીએથી એક પથરો માથા પર મૂકીને લઈ આવતા. (૨૧/૫૪)
૬. જૂનાગઢથી શ્રીજીમહારાજે ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને બોલાવ્યા. (૩૦/૭૩)
૭. મઠના મહંતે જીવ બચાવવા માટે નીલકંઠ વર્ણાનિ મઠમાં આવી જવા કહ્યું. (૧૦/૨૪)
૮. રામાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠ વર્ણાનિ દીક્ષા આપી 'સહજાનંદ સ્વામી' અને નારાયણ મુનિ' બે નામ પાડ્યા. (૧૩/૩૫)
૯. નીલકંઠ મારી પડખે છે, પછી હું શા સારું બીઉં.(૭/૧૭)
૧૦. શ્રીજીમહારાજ વરતાલમાં શિક્ષાપત્રી લખવા બેઠા. (૨૮/૭૧)

પ્ર.૪. નીચેનાં અવતરણો કોણ, કોને કહે છે તે જણાવો. (કુલ ગુણ : ૧૦)

નોંધ :- કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ

૧. મહારાજના સાધુ - બાવાને (૨૭/૬૭) ૨. ઘનશ્યામ - મોટાભાઈને (રામપ્રતાપભાઈને) (૪/૮)
૩. જયરામદાસ - નીલકંઠને (૧૧/૩૦) ૪. પ્રમુખસ્વામી (સ્વામીશ્રી) - આળસુ બાળકને (બાળકને) (૨૭/૭૭)
૫. સરયૂદાસ - મુક્તાનંદ સ્વામીને (૧૨/૩૩)

પ્ર.૫. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ત્રણ લીટીમાં આપો. (કોઈપણ પાંચ) (કુલ ગુણ : ૧૦)

નોંધ :- અડધો જવાબ સાચો હોય તો ૧ ગુણ આપવો.

૧. તમારા કોઈ ભક્તને એક વીંછીનું દુઃખ થવાનું હોય તો એ દુઃખ એને ન થતાં એને બદલે મને રૂંવાડે રૂંવાડે ભલે થાઓ ! તમારા ભક્તના ભાગ્યમાં રામપાતર લખ્યું હોય તો એ રામપાતર મને મળો અને તમારો ભક્ત અન્ન-વસ્ત્રે દુઃખી ન થાઓ ! (૧૪/૩૯)
૨. જામનગરમાં સાધુઓ ભિક્ષામાં મળતું અન્ન વહેંચીને ખાતાં પણ તે પૂરતું ન હોવાથી કાઠીયાએ ફેંકી દીધેલાં શાકભાજીનાં પાંદડા, નદી-તળાવમાં જામેલી લીલ અને શેવાળ ખાતા. (૨૮/૭૦)
૩. લોજમાં સરયૂદાસ ભિક્ષા માગતા, આશ્રમમાંથી કચરો કાઢતા, વાસણ ઊટકતા, પાણી ભરતા, છાણાં ઉપાડતા, રસોઈ કરી જમાડતા અને પતરાળી ઉપાડતા, સાધુઓને યોગની ક્રિયા શીખવાડતા. (૧૨/૩૨)
૪. ઘનશ્યામે ગૃહત્યાગ કર્યો ત્યારે તેમની પાસે કમંડલ, પલાશનો દંડ, શાલિગ્રામ અને સર્વ શાસ્ત્રના સારરૂપ ગુટકો હતો. (૬/૧૫)
૫. ગુરુ આપણું રક્ષણ કરે. આપણે દુઃખી હોઈએ તો ગુરુકૃપાથી સુખી થઈએ. ખરાબ સોબતે ચડી ગયા હોઈએ તો સારા ના

સંગે ચડીએ. સારા ગુણો આવે, આપણે પવિત્ર બનીએ, બધા પાપ બળી જાય છે. ભગવાન આપણી પાસે આવે.
(૬/બ ૮૩)

વિભાગ :- ૨

પ્ર.૬. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી પ્રશ્નની આગળના ચોરસ ખાનામાં ફક્ત જવાબ નંબર લખો. (કુલ ગુણ : ૧૦)

૧. ૧ (૩૦/૭૪) ૨. ૨ (૫/૧૧) ૩. ૩ (૨/૩) ૪. ૨ (૨૧/૫૫) ૫. ૩ (૧૨/૩૨)
૬. ૧ (૧૧ બ/૮૧) ૭. ૨ (૧/૧) ૮. ૧ (૧૮/૪૮) ૯. ૧ (૧૧/૨૭) ૧૦. ૧ (૮/૨૧)

પ્ર.૭. વિભાગ 'બ'માંથી યોગ્ય જવાબનો ક્રમાંક પસંદ કરી, વિભાગ 'અ' સામેના ચોરસમાં ફક્ત જવાબનો ક્રમાંક લખી જોડકાં બનાવો. (કુલ ગુણ : ૫)

'અ'		'બ'
૧. ધર્મમ્ ચર (૧ બ/૭૬)	૨	૧. નીલકંઠને દીક્ષા આપી
૨. ચૈત્ર સુદ નોમ (૧/૧)	૩	૨. વેદો આપણને શીખવે છે
૩. જેઠ સુદ દશમ (૩૦/૭૪)	૫	૩. ઘનશ્યામનો જન્મ
૪. પીપલાણા (૧૩/૩૫)	૧	૪. શિક્ષાપત્રીનો ઉપદેશ
૫. જાહેર જગ્યાએ થૂંકવું નહિ (૨૮/૭૨)	૪	૫. મહારાજ ધામમાં ગયા

પ્ર.૮. નીચેની સ્વામીની વાતો પૂરી કરો. (કુલ ગુણ : ૧૦)

👉 નોંધ :- સ્વામીની વાત પૂરી સાચી હોય તો જ ગુણ આપવા, અડધી વાત સાચી હોય તો ગુણ ન આપવા.

૧. આવા સાધુને મનમાં સંભારીએ તો મનના પાપ બળી જાય ને વાતો સાંભળીએ તો કાનનાં પાપ બળી જાય ને દર્શન કરીએ તો આંખનાં પાપ બળી જાય એમ મહિમા જાણવો. (૧૦ બ/૮૧)
૨. આપણે તો અક્ષરધામમાં જાવું છે એવો એક સંકલ્પ રાખવો. (૧૦ બ/૮૦)
૩. કેટલેક રૂપિયે આંખ, કાન નાક આદિક ઈન્દ્રિયું મળે નહિ તે ભગવાને આપ્યા છે, પણ જીવ કેવળ કૃતઘ્ની છે. (૧૦બ/૮૧)
૪. આપણે ભગવાનના છીએ પણ માયાના નથી, એમ માનવું. (૧૦ બ/૮૧)
૫. કરોડ કામ બગાડીને પણ એક મોક્ષ સુધારવો ને કદાપિ કરોડ કામ સુધાર્યા ને એક મોક્ષ બગાડ્યો તો તેમાં શું કર્યું?

પ્ર.૯. નીચે આપેલ કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોકની ખૂટતી કડીઓ પૂરી કરો. (કોઈપણ પાંચ) (કુલ ગુણ : ૧૦)

👉 નોંધ :- કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોક અડધા સાચા હોય તો, એક (૧) ગુણ આપવો.

૧. માતાપિતાને પાયે પડશું, સંતજનોને ચરણે નમશું,
દેવ મંદિરે દર્શન કરશું, દંડવત કરશું, કીર્તન કરશું.....અક્ષર૦
અક્ષરને મન ભાવ્યા અમે, પુરુષોત્તમને જાણ્યાં અમે,
વંદન કરીએ ગુરુજી તમને, સદાય રાખો ચરણે અમને... અક્ષર (૧૨ બ/૮૩)
૨. પુરુષોત્તમ પ્રગટનું જે દર્શન કરશે (૨)
કાળ કર્મથી છૂટી (૨), કુટુંબ સહિત તરશે... જય ૦
આ અવસર કરુણાનિધિ કરુણા બહુ કીધી, (૨)
મુક્તાનંદ કહે મુક્તિ (૨) સુગમ કરી સિદ્ધિ.... જય (૮ બ/૮૮)
૩. ગુણાતીતોડક્ષરં બ્રહ્મ ભગવાન્ પુરુષોત્તમઃ ।
જનો જાનન્નિદં સત્યં મુચ્યતે ભવબન્ધનાત્ ॥ (૭ બ/૮૫)
૪. ત્વમેવ માતા ચ પિતા ત્વમેવ, ત્વમેવ બન્ધુ શ્ચ સખા ત્વમેવ ।
ત્વમેવ વિદ્યા દ્રવિણં ત્વમેવ, ત્વમેવ સર્વ મમ દેવદેવ ॥ (૭ બ/૮૫)
૫. જય સદ્ગુરુ સ્વામી, પ્રભુ જય સદ્ગુરુ સ્વામી,
સહજાનંદ દયાળુ (૨) બળવંત બહુનામી..... જય
ચરણ સરોજ તમારા, વંદુ કર જોડી; (૨)
ચરણે શીશ ધર્યાથી (૨) દુઃખ નાખ્યા તોડી.....જય૦ (૮ બ/૮૮)

પ્ર.૧૦. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પાઠ પર ટૂંકનોંધ લખો. (કુલ ગુણ : ૧૦)

૧. ભગવાન છે જ. (૪ બ/૭૯)

તમને કોઈ એમ કહે કે ‘ઈશ્વર ક્યાં છે ?’ તો એને માત્ર એટલું જ પૂછજો કે ‘ઈશ્વર ક્યાં નથી ?’

મોરનાં પીછાં અને પતંગીયામાં રંગ પૂરનાર ચિત્રકાર કોણ ? પોપટના ગળામાં મીઠું બોલનાર અને કોયલના કંઠમાં રહીને મધુરું ગાનાર કોણ ? આ ચિત્રકાર, આ ગાનાર ભગવાન છે.

ભગવાન આકાશમાંથી વરસાદ વરસાવે છે. બીજામાંથી સુંદર મજાનું વૃક્ષ બનાવે છે. વૃક્ષમાંથી ફળ થાય છે. આમ ભગવાન તેમના કાર્ય વડે જણાય છે. ભગવાન ક્યાં છે ? ભગવાન તમારામાં છે. ભગવાન દરેક મનુષ્યમાં છે. ભગવાન દરેક જીવંત પ્રાણીમાં છે. ભગવાન બધે જુએ છે. ભગવાન બધું જાણે છે. ભગવાનમાં બધી શક્તિ છે. ભગવાન બધાના ઉપરી છે. ભગવાન અંતિમ ધ્યેય છે.

એ ભગવાન કોણ ? ભગવાન આપણને સુખ આપવા માટે અને અધર્મનો નાશ કરીને ધર્મનું સ્થાપન કરવા માટે સમયે સમયે આ પૃથ્વી ઉપર અવતાર ધારણ કરે છે. એ રીતે રામ, કૃષ્ણ વગેરે ભગવાનના ઘણા અવતારો થઈ ગયા.

આશરે ૨૦૦ વર્ષ પહેલા સર્વોપરી ભગવાન સ્વામિનારાયણનો અવતાર આ પૃથ્વી ઉપર થયો, જેઓ સહજાનંદ સ્વામી તરીકે ઓળખાયા. ભગવાનની એ દયા છે કે તેઓ આ પૃથ્વી ઉપરથી કદી જતા જ નથી. સાચા સંતો દ્વારા પોતે હંમેશા પ્રગટ જ રહે છે. આજે પ્રમુખ સ્વામી મહારાજ એવા સાચા સંત છે. જેમના અંગોઅંગમાં ભગવાન રહ્યા છે. તેથી તેમની સાથે હેત કરવાથી ભગવાનમાં હેત થાય છે, ભગવાનનાં દર્શન થાય છે. ભગવાનનો અનુભવ થાય છે.

૨. સ્વામિનારાયણ મંત્ર : મંત્રમૂર્તિ મહારાજ (૧૫/૩૯)

રામાનંદ સ્વામીના ધામમાં ગયા પછી તેરમે દિવસે શીતલદાસ નામનો માણસ ગુરુની શોધમાં આવ્યો. પણ રામાનંદ સ્વામી ધામમાં ગયા છે તેવું જાણીને તે નિરાશ થઈ ગયો. પણ મહારાજે તેને એક મંત્ર આપ્યો જે કોઈએ સાંભળ્યો જ નહતો. સ્વામિનારાયણ, સ્વામિનારાયણ આ મંત્રનું રટણ કરતાં જ શીતલદાસને સમાધિ થઈ. ભગવાન નારાયણને સિંહાસન પર બેઠેલા અને રામાનંદ સ્વામી તથા દેવો તેની સમીપે ઉભેલા હતા. શીતલદાસને બધાનું પૂજન કરવાની ઈચ્છા થઈ. નારાયણનું પૂજન કર્યું. પણ અનંતદેવોનું પૂજન કઈ રીતે કરવું ત્યારે ભગવાને રામાનંદ સ્વામીનું નામ દઈને એકના અનંત થવાનો સંકલ્પ કરવા કહ્યું પણ તે ના થયું. પછી સહજાનંદનું નામ દઈને એકના અનંત થવાનો સંકલ્પ કર્યો તો શીતલદાસ એકનો અનંત થયો અને તેણે બધા દેવોની એકી સાથે પૂજા કરી. શીતલદાસે સમાધિમાંથી જાગીને આ વાત કરી ત્યારે બધાને ખાત્રી થઈ મહારાજ પોતે નારાયણ છે. અને તેમણે સ્વામિનારાયણ મંત્ર આપેલો એટલે મહારાજ મંત્રમૂર્તિ બની ગયા.

૩. ગધેડાની ગાય (૨૬/૬૩)

જોબનપગી નામનો લૂંટારો ડભાણના યજ્ઞ વખતે મહારાજની માણકી ઘોડી ચોરવા ત્રણ દિવસથી આવતો પણ જ્યાં ઘોડી લેવા જાય ત્યાં મહારાજનાં દર્શન થાય. તેથી ઘોડી ચોરી શકે નહિ. આથી મહારાજની પરીક્ષા કરવાના હેતુથી જોબને મનમાં સંકલ્પ કર્યો. મહારાજ મારું નામ દઈ બોલાવે, હું શા માટે આવ્યો છું તે કહે, અને તેમની ડોકમાંથી માળા કાઢી મને પહેરાવે. સભામાં આવતાં જોબનનાં ત્રણેય સંકલ્પો પૂરા થયા. અને જોબને મહારાજના પગમાં પોતાની પાઘડી મૂકી કહ્યું તમે ઘણી ને હું ચાકર. પેટલાદની કચેરીના કારકૂને જોબનને કહ્યું ‘સ્વામિનારાયણ ગધેડાની ગાય કરી શકે ? ત્યારે જોબને કહ્યું, મારા જેવા ગધેડાને ગાય જેવો કર્યો છે, તેનાથી બીજો કયો મોટો ચમત્કાર જોવો છે. (૬૩)

નોંધ :- સારા, સ્વચ્છ અને સુંદર અક્ષરનાં પાંચ ગુણ આપવાનું ભૂલાય નહીં.

